

je konjiškim gasilcem 40 K, za kar ji gre vsa hvala.

Vjeti tatovi. V celjski okolici izvršile so se v zadnjem času velike tativne kokoši. Zdaj so dobili tatove v osebah Jožefa in Marije Stantl. Prodajala sta ukradene kokoši večidel na celjskem sejmu. Načnili so ju sodniji.

V kaplanijo v Konjicah je pred kratkom nekdo vломil in ukradel čez 150 K denarja. Obdolžili so najprve mežnarja; ali hišna preiskava pri njemu ni ničesar dokazala.

Lep prijatelj. V Slov. Gradcu ukradel je neki Johan Krivec svojemu tovariju 160 K denarja. Hotel jo je potegniti, ali že drugi dan so ga orožniki prijeli in sodniji oddali.

Poizkušeni umor. Pri Kozjem je ustrelil nekdo na posestnikovo hčerko Marijo Šoštarič in jo je smrtnonevorno ranil. Pravijo, da je storil to neki zaljubljeneč, katerega dekle ni hotel vsliti.

Iz političnega sovraštva zaradi občinskih volitev so se stepili posestniki Odlazek, Kališnik in Golob iz Brezna pri Laškem; zadnjemu je tudi njegova žena pomagala. Prva dva sta bila tako tepera, da sta težko ranjena.

Vlomil je neznanec pri trgovcu Prajnik v Kokarju. Ukradel je 350 K denarja.

Z nožem sunil je neki fant iz Novecerke vrtnarja Čoha, ki se je sprehajal v Turnišu pri Ptunu. Čoh je hudo ranjen.

Iz Koroškega.

Napredna zmaga. Pred kratkom so imeli župani političnega okraja Velikovec svoje zborovanje, katerega so se razven 3 vsi udeležili. V okrajni šolski svet Velikovec bil je kot tretji zastopnik občin g. Leopold Pристоу iz Prevalja izvoljen. Nasprotni kandidat, znani politikujoči fajmošter Treiber iz sv. Rupreta, je ostal v veliki manjšini. Okrajni šolski svet v Velikovcu obstoji zdaj iz samih naprednih mož. Seveda se klerikalci strupeno jezijo. Ali ljudstvo vede, da so klerikalci najhujši sovražniki šole. Čestitamo vrlim volilcem velikovškega okraja!

Prevalje. Piše se nam: Kje je Grafenauer? To vprašanje se sliši pri nas dan na dan. Kje si, gospod orglar, in kje tvoje oblube? — Za pečjo se ogrevam, saj je zdaj zima! — Ko so se vrstile zadnje volitve, je prišel znani orglar kakor vselej, trositi pesek v oči svojim volilcem, da se bode zdaj takoj tok Meže vrvnalo ter da ima že od vseh ministrov potrdila v žepu. Kaj pa stori orglar, da bi farbal volilce? Začel je iskati ministrske akte po svojih žepih, — in kaj je našel? Nič! prazne papirje! Rekel je pa vendar: tu jih imam! Orglar, zakaj pa nisi prebral ministrske akte? Odgovorimo prav lahko: Kèr nobeden minister ni pisal o tej zadavi nicensar; zaradi tega si je mislil: bolje je, da molčim, ko ni res, drugače je dobim po čelnistih... Vsak človek, kateri ima le en malo možgan v svoji glavi, mora priti do zaključka, da so vse obljube Grafenauerja „dirindaj“. Tudi o neki cesti je kvasil orglar, da bode on prisilil občino, da se napravi cesto na Strašišo. Seveda, nekateri Grafenauerjevi podrepniki te verjamejo; a temu poslancu v sredini podrepnikov kličemo pa mi, da je on slednji človek, kateri bode črez naše žepo kaj govoriti imel! Bog mu odpusti grehe, saj ne ve, kaj dela! Mi imamo njenovih oblub že davno dovolj; ne ena beseda, katero je on govoril, še do zdaj ni dosegla cilja v korist volilcev. Prav dobro pričujejo Zilanci, ko je bil zastopnik zilske doline, da ni opravil ničesar; vrgli so ga za vse čase; in potem je prijahl sem, da bi odrešil nas. A odrešil nas ne bode nikdar, ampak pokopal za vse čase! Zaradi tega pa kličemo: „Proč z njim!“

Ruden. (V enček gasilcev). Piše se nam: Dne 6. t. m. vršil se je tukaj v gostilni gospe Meierhofer kako dobro obiskani predpustni venček. Največ zabave je nudila „Almhütte“, v

kateri so ljuba naša gospa nadučitelj Kattnig in gospodični Albina ter Mici Plankensteiner goste izdatno pogostile. Za mnogobrojni častni obisk in za izdatno podporo se najbolje zahvaljuje s kreplkim „Guthiel!“ — komando.

Na lov obstrelen je bil lovec Mar v Rautu. Neki mladenci je namreč v neprevidnosti puško sprožil in lovca smrtnonevorno ranil.

Mrtvega našli so pri Beljaku neznanega berača. Bržkone je tam zmrznil.

Požar. Pogorela je delavska hiša fabrike v občini Leiming. Gasilci so razširjenje ognja preprečili.

Pazite na deco! Na vročo peč vsedel se je 4 letni Franc Kostančnik pri Celovcu. Otrok je težko opečen.

Slaparil je s poštno-branilnico kujžico vrnarski pomočnik Jos. Rödl v Beljaku. Stražniki so ga vjeli in zaprli. Osleparil je pošto za več kot 200 kron.

Ogenj nastal je vsled neprevidnosti nekega učenca pri kovaču Gmeiner v Lipi. Gasilci so ogenj hitro omejili. Učenca so potegnili pol mrtevga iz dima in je prišel šele čez par ur zopet do zaveti.

Zaprli so v Weitenbachu hlapca Schulterer zaradi tativne in nevarne grožnje.

Vlomili so tatovi v hlev posestnika Benedikta v sv. Jurju ter pokradli hlapcu nekaj oblike in denarja.

Ustreliti se je hotel zaradi ljubosumnosti policaj Russ v Beljaku. Ranil se je težko, ali pri življenju bode ostali.

Utonil je pri sv. Lenartu n. G. 4 letni sinček Marije Weitschacher. Našli so otroka kot mrljica v potoku.

Na progo pri Twinbergu zvalili so neznani zločinci kamenje, tako da bi se lahko velika železniška nesreča zgordila.

Hitro vjeli so steklarskega učenca Mayer v Celovcu. Ukradel je kolo. Ko je hotel kolo v sv. Rupretu prodati, zasačil ga je policaj in odpeljal v luknjo.

V pretepnu zabodel je v Beljaku Gustav Pichler svojega tovarija Gregori in ga hundo ranil.

Pobeginil je iz neke celovške kavarne učenec Franc Weiss, kjer se ga je baje pretepeloval. V Beljaku so dečka vjeli.

Vlomi. V Silvestrovni noči vlomil je neki tat v spalnico krčmarja Pšeničnikl v Spodnjem Drauburgu in ukradel 400 K denarja. Zaprli so učenca Franca Skrube, ki ga dolžijo te tativne.

— V Zweinitzu vlomili so tatovi pri uradniku Gaisziegler in ukradli 4 srebrne ure, 1 srebrno verižico in več drugih stvari.

Ogenj je nastal v trgovini Schlegl v Beljaku in napravil mnogo škode. Gasilci so ogenj kmalu zadušili. Tekom enega leta je to že drugi požar v tej trgovini. — V sv. Martinu je pogorelo veliko gospodarsko poslopje in z njim 500 centov mrve. Nekdo je nalača začagal.

Zaprli so v Beljaku raznaševalca kruha Karla Wiltsch, kjer je svojemu gospodarju 95 K poneveril. Istrom so zaprli natakarico Kristino Sorn, ki je nekemu delavcu 36 K ukradla.

Sanitetni svetnik dr. Kunze, Halle na S., sporoča: Ženskam, ki že leta trpe na težkem o d v a j a n j u , predpisujem zjutraj in zvečer vsakokrat kako $\frac{1}{4}$ kozarca naravne F r a n c J o ř e f o v e grecnice, kar ima izvrsten uspeh in brez bolečin. Vsakokrat se pojavi zboljšanje teka, ki je v vseh slučajih še v zvezi s splošnim zboljšanjem počutnosti.

14 641

Po svetu.

Otok v soli. V mestu Novi dobil je neki trgovec sod z ribami v soli. Ko je sod odprl, našel je med ribami mrljica 7 letnega dečka. Dotični sod prišel je iz Italije. Oblast je strogo preiskavo vpeljal.

6 otrok v 11 mesecih. Neka mlada ženska v Trevisu na Beneškem porodila je meseca januarja leta

1911 trojčke, dve dekleti in enega dečka. Isto leto še porodila je zopet trojčke. Vseh 6 otrok živi. Oče je mal i kmet; star je 25 let, plodovita žena pa 22 let.

Mrljč na carjevem stolu. V gledališču v Varšavi je hotel zadržal pred predstavo služkinja carjevo ložo očistiti. Prestršila se je grozno, kajti na stolu kjer bi imel car sedeti, našla je — mrljča. Mrtvi je neznan. Nikdo ne more pojasnit, kako je prišel mrljč v gledališče, ki je čez dan zaprto. Bržkone tiči v tem anarhistična grožnja proti carju.

Epileptičnim bolnikom

20

pomoč in ozdravljenje po novem načinu zdravljenja. Pomoč potrebnim daje pojasnila zdravniki ordinacijski zavod, Budapest, V., Grosses Kronengasse 18.

Gospodarske.

Mah se zareja po travnikih najbolj vsled pomankljivega gnojenja. Vsak kmetovalec ve dobro, da izgine mah po primerem gnojenju popolnoma s travnikov, namesto njega pa zraste žlhatna trava. S samim unicevjanjem mahu se travniki nikdar ne izboljšajo. Unicevanje mahu in krepanje se mora obenem višiti, če se hoče doseči kaj uspeha. To se doseže s temeljitim branjanjem in gnojenjem travnikov. Z branjanjem se odpravi mah in tla prerahiha, kar je zelo velike koristi, zato se mora to vedno pred gnojenjem zgoditi. Za gnojenje se da porabiti lesni pepel, apneni prah, cestno blato, dobro pregnit kompost, Tomaževa žlindra, 40% kalijeva sol, gnojnica, amonijev sulfat itd.

Kako naj se uporablja hlevski gnoj. — Gnoj naravnost iz hleva je se surov in negoden, ter precej porabljen ni tako dober kakor uležan. Hlevski gnoj naj se najprej na gnojišču godi ali vdela, a pazi naj se obenem, da ne bo dušec oziroma smrdljiv plin vhajal iz njega. To se doseže, ako se gnoj vsakrat sproti, ko se pripelje na gnojišče, enakomerno razširi, nato dobro pchodi ter potrese piast za plastjo z zemljo. Boljši od prsti je mavec ali gips, čeprav zleprena kislina veže dušec oziroma amonijak. Kakor hitro pa se izvodi hlevski gnoj na njivo in se je raztrošil, naj se ga takoj podporde, če ne izhlapi iz njega najboljši in najdragoceniji del, t. j. dušec v obliki amonijaka. Ni kmalu bolj potratnega in zapravljivega gnojenja, kakor je gnojenje travnikov s hlevskim gnojem, kakor je pri nas v navadi. Pri takem gnojenju pride le ono v korist, kar dejavnica in snežnica izperata iz gnoja; tega je pa veliko manj, kakor v katerikoli gnojnici. Travnik gnojiti s hlevskim gnojem je torej velika zapravljivost. Ako še moramo hlevski gnoj porabiti za gnojenje travnikov, tedaj ga z zemljo in mavcem izpremenimo v nekak mešanec, kajti kvintal takega mešanca več izda kakor 10 kvintalov surovega gnoja.

Mrzla pitna voda škoduje domaćim živalim. Konj n. pr., katere napajaš s premrzlo vodo, poloti se rada kolika. Če hočeš, da bode živina zdrava, napajaj jo z vodo, katera ima najmanj 7° R nad ničlo. A voda naj ne bo obležana, ker ima zopren okus in ne okrepa živine, marveč je mnogokrat kriva, da dobi živina drisko. Konjem prija sveža voda, ki ima toplotne 8—9° R.

V kakšno svrhu se lahko uporabijo žgane tropine. — Kadar kuhaš žganje, spraviš iz tropin samo alkohol, vse druge snovi ostanejo v njih. Te snovi so precej lahko prebavljive in dasi ne zelo redilne, vendar se lahko reče, da ima 300 kg žganih tropin toliko redilnosti v sebi, kakor 100 kg dobrega sena. Živina žre v obče prav rada tropine, zlasti dokler so še gorke. Vendar pa se ne sme pokladati tropin samih, ampak pomeseati se mora z drugo krmom. Ravnaj naj se pa z žganimi tropinami tako: Kadar so se vzele iz kotla in so še vroče, stlačijo naj se v kaku kad in vlijaj naj se vode po vrhu. Na ta način se ohranijo precej dolgo. Tudi kot gnojilo so tropine dobre, zlasti za vinograde, ker vseboje mnogo kalijja in fosforove kisline. Toda, ker se v zemlji le počasi razkrojujejo, je najbolje, da se jim primeša lesnega pepela, trtnega rožja in zemlje ter napravi iz te mešanice kompost. Če se poliva ta kompostni kup večkrat z gnojnicami, se dobi izvrsten gnoj za vinograde, prav posebno pa za nove trte nasade.

(Prim. Gospodar.)

Listnica uredništva in upravljanja.

vništva.

B. v. M. Ne, motile se! Gospod Mahorič se ni prestopil v nemčurški tabor, čeprav Zahaja zdaj v njegovih kromi mnogo nekdaj zagriženih „prusov“. G. Mahorič se drži pri denarju gesla: non olet = ne smrdi! Pač pa imate prav, da je g. Mahorič priznal prljavega prljavca okrajnega zastopa, da je napredno gospodarstvo »ziemlich gut«. S tem je mož pač dokazal, da mu prvaška politika še ni vse resnicnjubljivosti vzela. — Narodnik 1300: Kaj še, Miha Brencič že ve, zakaj buče na hrastu ne rastejo! V Spušlju kimajo že z glavo, namreč tisti, ki niso pri zadnjih volitvah že glave izgubili. Tisti ki so glavo izgubili, pa pričakujejo

Dobro rodbinsko kavo

priredi že mali dodatek „pravega :Francaka“: s kavnim mlinčkom iz tovarne Zagreb. Le vsled svoje nedosežne izdatnosti in svoje neprekošene kakovosti našel je pravi Franck toli priljubljeni sprejem v slehernem gospodinjstvu.

190